

**ONTWERP VAN DECREET OVER DE VERWERKING VAN DE
PERSOONSGEGEVENS IN HET KADER VAN EEN MULTIDISCIPLINAIRE
SAMENWERKING BIJ DEELNAME AAN EEN CASUSOVERLEG OP BASIS VAN
ARTIKEL 458TER VAN HET STRAFWETBOEK**

Dit ontwerp van decreet voorziet in een regeling inzake de verwerking van persoonsgegevens in hoofde van organisaties, die vallen onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, die deelnemen aan een casusoverleg op basis van artikel 458ter Sw. Artikel 458ter Sw. voorziet in de mogelijkheid tot het doorbreken van het beroepsgeheim en informatie-uitwisseling op een casusoverleg, maar een rechtsgrond tot verwerking van persoonsgegevens ontbreekt daarbij. Dit ontwerp van decreet komt daaraan tegemoet.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

De beleidsnota 2019-2024 betreffende justitie en handhaving (punt 5.3.4 - SD 4.) stelt een maximale optimalisatie van de werkprocessen voorop. Daarbij wordt ingezet op informatiedeling, multidisciplinaire samenwerking en coördinatie tussen de verschillende actoren van de rechtsbedeling alsook binnen de voor- en natrajecten van de hulp- en dienstverlening. Het uitbouwen van netwerken met het oog op een gecoördineerde en geïntegreerde omkadering is essentieel. Er wordt maximaal gestreefd naar een versterking van de geïntegreerde benadering en ketenaanpak in diverse opdrachten, in samenwerking met de vele partners en netwerken. Het uitwisselen van informatie tussen de verschillende diensten is immers een cruciale factor voor een efficiënte en geïntegreerde aanpak.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

Artikel 458ter van het Strafwetboek bepaalt:

§ 1. Er is geen misdrijf wanneer iemand die uit hoofde van zijn staat of beroep houder is van geheimen, deze meedeelt in het kader van een overleg dat wordt georganiseerd, hetzij bij of krachtens een wet, decreet of ordonnantie, hetzij bij een met redenen omklede toestemming van de procureur des Konings.

Dit overleg kan uitsluitend worden georganiseerd, hetzij met het oog op de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de persoon of van derden, hetzij ter voorkoming van de misdrijven bedoeld in Titel I ter van Boek II of van de misdrijven gepleegd in het raam van een criminele organisatie, zoals bepaald in artikel 324bis.

De in het eerste lid bedoelde wet, decreet of ordonnantie, of de met redenen omklede toestemming van de procureur des Konings bepalen ten

minste wie aan het overleg kan deelnemen, met welke finaliteit en volgens welke modaliteiten het overleg zal plaatsvinden.

§ 2. De deelnemers zijn tot geheimhouding verplicht wat betreft de tijdens het overleg meegedeelde geheimen. Eenieder die dit geheim schendt, wordt gestraft met de straffen bepaald in artikel 458.

De geheimen die tijdens dit overleg worden meegedeeld, kunnen slechts aanleiding geven tot de strafrechtelijke vervolging van de misdrijven waarvoor het overleg werd georganiseerd.

Dit artikel voorziet in een uitzondering op de strafbaarstelling m.b.t. de schending van het beroepsgeheim, vermeld in artikel 458 Sw. Indien een wet of decreet of een toestemming van de procureur des Konings toelaat om een casusoverleg te organiseren, kunnen deelnemers aan dat overleg hun beroepsgeheim doorbreken zonder strafbaar te zijn op basis van artikel 458 Sw. Dergelijk casusoverleg kan enkel omwille van volgende doelstellingen worden georganiseerd:

- met het oog op de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de persoon of van derden;
- ter voorkoming van de misdrijven bedoeld in Titel I ter van Boek II Sw., m.a.w. terroristische misdrijven;
- ter voorkoming van de misdrijven gepleegd in het raam van een criminele organisatie, zoals bepaald in artikel 324bis Sw..

Vooraleer dit overleg kan plaatsvinden, moeten de finaliteit, de deelnemers en de modaliteiten van het overleg worden vastgelegd. Dergelijk casusoverleg houdt bovendien in dat 'het geheim van de tafel' geldt. De deelnemers zijn tot een geheimhoudingsplicht gehouden met betrekking tot de informatie die op het casusoverleg gedeeld is. Ook kan het openbaar ministerie, indien deze aanwezig is op het casusoverleg, maar vervolging instellen voor misdrijven waarvoor het overleg georganiseerd is. Indien tijdens het casusoverleg andere misdrijven zouden worden besproken, is het openbaar ministerie tot geheimhouding verplicht en kan zij daarvoor geen vervolging instellen.

De mogelijkheid tot casusoverleg op basis van artikel 458ter Sw. creëert de mogelijkheid tot multidisciplinaire samenwerking. Hierbij worden de krachten van verschillende partners gebundeld. Er wordt een doorgedreven vorm van samenwerking tussen verschillende organisaties opgezet, die toelaat om in te spelen om de specifieke noden en behoeften van de betrokken personen. Dit zorgt voor meer efficiëntie en een betere coördinatie tussen de betrokken organisaties. Door het bundelen van krachten van de organisaties en lokale besturen, zijn deze niet meer gelimiteerd door hun eigen werkwijze en expertise, maar kan er meer bereikt worden dan wanneer er afzonderlijk gehandeld zou worden. Als voorbeelden kunnen hier de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (LIVC R), ketenaanpak jeugddelinquentie (Kompas+, FIX,...) en de Family Justice Centers en ketenaanpak inzake intrafamiliaal geweld worden aangehaald.

Artikel 458ter van het Strafwetboek bevat enkel het regelgevend kader inzake casusoverleg voor het doorbreken van het beroepsgeheim. Echter, als het gaat om uitwisseling van persoonsgegevens, moet ook rekening worden gehouden met de algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Artikel 458ter Sw. bevat geen privacyregeling. De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) is echter van oordeel dat artikel 458ter Sw. geen voldoende rechtsgrond vormt voor het uitwisselen van persoonsgegevens op een casusoverleg.

Indien een casusoverleg geregeld wordt bij wet of decreet, kan in dat regelgevend kader meteen de bijhorende regeling betreffende de verwerking van

persoonsgegevens worden opgenomen. Op die manier is niet enkel het doorbreken van het beroepsgeheim afgedekt, maar wordt meteen ook voorzien in een rechtsgrond om persoonsgegevens te mogen uitwisselen.

Artikel 458ter Sw. bepaalt echter dat een casusoverleg ook kan worden georganiseerd indien de procureur des Konings hiertoe toestemming geeft. In de praktijk leidt dat tot protocollen tussen de procureur des Konings en de deelnemende organisaties en lokale besturen aan een casusoverleg, waarin de finaliteit, de deelnemers en de modaliteiten van het overleg worden vastgelegd, en waarin de procureur des Konings uitdrukkelijk toestemming geeft voor het organiseren van dat casusoverleg. De VTC heeft echter aangegeven dat voor een casusoverleg op basis van de toestemming van de procureur des Konings er onvoldoende rechtsgrond voorhanden is om persoonsgegevens te mogen uitwisselen.

Om hieraan tegemoet te komen, wordt een ontwerp van decreet voorgesteld dat een rechtsgrond biedt voor de verwerking en uitwisseling van persoonsgegevens op een casusoverleg op basis van artikel 458ter Sw.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Het ontwerp van decreet voorziet in een rechtsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van een casusoverleg op basis van artikel 458ter Sw.

Het toepassingsgebied van het ontwerp van decreet wordt rechtstreeks verbonden aan het toepassingsgebied en de doelstellingen van casusoverleg op basis van artikel 458ter Sw. Het is immers in die situaties en omwille van die specifieke doelstellingen dat op vlak van beroepsgeheim de mogelijkheid bestaat om overleg te organiseren en informatie uit te wisselen, zonder dat er een regelgevend kader bestaat voor de informatie-uitwisseling op vlak van gegevensbescherming. Dit ontwerp van decreet kan dus als de privacy-tegenhanger worden beschouwd van artikel 458ter Sw.

Impactanalyse

Impact op de grondrechten

De mogelijkheid tot het uitwisselen van persoonsgegevens op een casusoverleg kan beschouwd worden als een maatregel die een impact heeft op het recht op privéleven. Deze maatregel streeft echter een legitiem doel na, met name de doelstellingen, vermeld in artikel 458ter Sw:

- de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de persoon of van derden;
- ter voorkoming van de misdrijven bedoeld in Titel Iter van Boek II Sw., m.a.w. terroristische misdrijven;
- ter voorkoming van de misdrijven gepleegd in het raam van een criminele organisatie, zoals bepaald in artikel 324bis Sw.

Uit ervaringen met multidisciplinaire samenwerking in het kader van een casusoverleg op basis van artikel 458ter Sw., blijkt dat de maatregel ook geschikt is om dat doel te bereiken. Door het bundelen van krachten van de verschillende organisaties en lokale besturen die betrokken zijn bij de betreffende persoon, zijn de organisaties niet meer gelimiteerd door hun eigen werkwijze en expertise, maar kan er meer en efficiënter resultaten bereikt worden dan wanneer er afzonderlijk, los van mekaar, zou gehandeld worden. Als voorbeelden kunnen hier de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (LIVC R),

ketenaanpak jeugddelinquentie (Kompas+, FIX,...) en de Family Justice Centers en ketenaanpak inzake intrafamiliaal geweld worden aangehaald.

Het toepassingsgebied van het ontwerp van decreet verruimen tot alle vormen van multidisciplinaire samenwerking, zonder de link met artikel 458ter Sw. en de daarin vermelde doelstellingen, zou een te verregaande inbreuk op het recht op privéleven inhouden. Elke vorm van multidisciplinaire samenwerking zou dan een rechtsgrond bieden om persoonsgegevens te mogen uitwisselen. Daarom wordt het toepassingsgebied beperkt tot het toepassingsgebied van artikel 458ter Sw.

De nadelen staan duidelijk in verhouding tot het nagestreefde doel. Doordat een geheimhoudingsplicht geldt met betrekking tot de uitgewisselde informatie, wordt de vertrouwelijkheid van de gedeelde persoonsgegevens gewaarborgd.

Doordat de krachten van verschillende partners gebundeld worden door middel van een meer doorgedreven vorm van samenwerking die toelaat om in te spelen om de specifieke noden en behoeften van de betrokken personen, is een ruimere gegevensuitwisseling noodzakelijk. Aangezien het ontwerp van decreet een mogelijke impact heeft op het recht op privéleven, en meer bepaald op de privacy van de justitiabelen, werd het ontwerp van decreet aan de Vlaamse Toezichtcommissie voor verwerking van persoonsgegevens en de Gegevensbeschermingsautoriteit ter advies voorgelegd.

Impact op kinderen en jongeren - JoKER

Het ontwerp van decreet kan ook een impact hebben op kinderen en jongeren. Zo is het mogelijk dat bepaalde jongeren deel uitmaken van de doelgroep van een specifiek casusoverleg, waardoor het ook hun persoonsgegevens kunnen zijn die gedeeld worden op een casusoverleg. De vraag rijst of deze impact niet te zwaar is, ermee rekening houdende dat het kinderen en jongeren betreft.

Minder ingrijpende opties blijven onverminderd bestaan. Zo primeert bij het omgaan met verontrusting de melding aan een vertrouwenscentrum kindermishandeling of een gemandateerde voorziening. Casusoverleg komt niet in de plaats van deze en andere bestaande mogelijkheden en praktijken waarbij samenwerking nagestreefd wordt. Het inschakelen van casusoverleg gebeurt slechts in complexe dossiers, vaak op basis van een voorafgaande risicoscreening, waarin de minder ingrijpende opties geen of onvoldoende uitweg bieden, en het daarom noodzakelijk is om met de partners intensiever informatie te delen. Er zijn verschillende garanties ingebouwd opdat op de overlegtafel geen dossiers worden besproken, waarbij een minder verdergaande samenwerking eenzelfde resultaat had kunnen bereiken. De regelgeving of de instemming van de Procureur des Konings, bedoeld in artikel 458ter, behoort de finaliteit en modaliteiten, met inbegrip van het toepassingsgebied, af te bakenen, er is deelnamevrijheid (zo zijn jeugdwerkers nooit verplicht om deel te nemen) en er is een aanmeldingsfase, waarbij de organisator nagaat of het dossier ontvankelijk is. Indien aan de strikte voorwaarden niet is voldaan, vindt geen casusoverleg plaats, en dient teruggegrepen naar minder ingrijpende vormen van samenwerking en informatiedeling.

De vraag of de impact niet te zwaar is, kan verder beantwoord worden aan de hand van de doelstellingen waarvoor een casusoverleg kan worden georganiseerd:

1. Bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de betrokkene: het spreekt voor zich dat als een casusoverleg met deze doelstelling georganiseerd wordt en de betrokkene een kind of jongere betreft, dat de toepassing van het decreet, met name een uitwisseling van persoonsgegevens, een positieve impact zal hebben op het kind of de jongere. Het doel is immers om de fysieke en psychische integriteit te

beschermen. Er kan bijvoorbeeld verwezen worden naar de ketenaanpak inzake intrafamiliaal geweld. Kinderen en jongeren maken daar deel uit van het cliëntsysteem dat wordt opgevolgd binnen de ketenaanpak. Dergelijke trajecten worden opgesteld om de kinderen en jongeren, en de andere leden van het cliëntsysteem, te beschermen en opnieuw een veilige omgeving te kunnen bieden. Ook de ketenaanpak jeugddelinquentie, zoals Kompas+ is hier relevant. Kompas+ werkt samen met de jongere, diens context en alle betrokken partners een intensief en langdurig traject uit om zo het welzijn van de jongere en het gezin te bevorderen, het plegen van delicten te stoppen en recidive in de toekomst te voorkomen.

2. Vermijden van terroristische misdrijven: Hierbij is de positieve impact op kinderen en jongeren tweeledig. Door het vermijden van terroristische misdrijven wordt ook vermeden dat slachtoffers worden gemaakt. Dergelijke slachtoffers kunnen kinderen en jongeren, of familie of vrienden van kinderen en jongeren zijn. Het vermijden van slachtoffers heeft dus sowieso een positieve impact op kinderen en jongeren. Anderzijds kan de betrokkene die besproken wordt op een casusoverleg ook zelf een jongere zijn, indien die signalen van radicalisering vertoont. Als voorbeeld kunnen hier de LIVC's R worden aangehaald. Op een LIVC R tracht men een constructief, individueel traject op te zetten, met als doel het welzijn van de betrokken persoon te verhogen en wordt hem of haar ondersteuning geboden. In die zin heeft een traject binnen een LIVC R een positieve impact op de betrokken jongere.
3. Vermijden van misdrijven in het kader van een criminele organisatie: tot op heden werd geen casusoverleg met deze doelstelling opgestart. Alleszins kan ervan worden uitgegaan dat door het vermijden van misdrijven in het kader van een criminele organisatie ook vermeden wordt dat slachtoffers worden gemaakt. Dergelijke slachtoffers kunnen kinderen en jongeren, of familie of vrienden van kinderen en jongeren zijn. Het vermijden van slachtoffers heeft dus sowieso een positieve impact op kinderen en jongeren. Anderzijds zou dit casusoverleg ook betrekking kunnen hebben op een jongere zelf, waarmee een positief traject kan worden gelopen ter bevordering van zijn of haar welzijn.

Elke ketenaanpak in elke regio beschikt over een stuurgroep, bestaande uit afgevaardigden van de kernpartners, die instaat voor de monitoring en evaluatie van de aanpak, wanneer nodig in samenwerking met een academische partner. Het effect op kinderen en jongeren kan meegegeven worden als één van de prioritaire aandachtspunten.

Budgettaire impact

Het ontwerp van decreet heeft geen budgettaire impact voor de Vlaamse Overheid.

Bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel

Het ontwerp van decreet heeft geen bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel.

Implementatie

Het decreet zal in werking treden op de tiende dag na publicatie in het Belgisch Staatsblad.

C. Totstandkomingsprocedure

Op **25 november 2022** werd het voorontwerp van decreet een eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Op basis daarvan werd advies gevraagd aan de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC);

Op **13 december 2022** verstreekte de VTC het advies nr. 2022/114. De VTC was van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend werden geïmplementeerd. Hierbij wordt aangegeven op welke wijze werd tegemoetgekomen aan deze elementen:

- De VTC vraagt om de rechtvaardigingsgrond uitvoeriger te motiveren in de memorie van toelichting. Deze motivering is toegevoegd in de toelichting bij artikel 3.
- De VTC haalt aan in haar advies:

"In het kader van dit decreet worden maar twee van de in artikel 458 Sw vermelde doelstellingen opgenomen (artikel 3, 2°):

"a) de fysieke en psychische integriteit van de betrokken persoon of van derden beschermen;

b) de misdrijven, vermeld in boek 2, titel I ter, van het Strafwetboek, of de misdrijven die zijn gepleegd in het raam van een criminele organisatie als vermeld in artikel 324bis van het Strafwetboek, voorkomen;"

Daaruit besluit de VTC dat het decreet geen betrekking kan hebben op terrorismebestrijding (zie voetnoot 6 bij het advies). De VTC ziet echter de verwijzing naar boek, 2, titel I ter, van het Strafwetboek over het hoofd. Deze bepalingen hebben namelijk betrekking op terroristische misdrijven. Bijgevolg heeft het decreet wel degelijk betrekking op dit type misdrijven. De doelstellingen van het casusoverleg worden in twee (i.p.v. drie) puntjes vermeld omdat hiermee de structuur van artikel 458ter Sw. wordt gevolgd.

- De VTC beveelt aan om te bepalen hoe de verwerkingsverantwoordelijkheid wordt gezien in het geval er een gezamenlijke dossieromgeving wordt gecreëerd en om daarbij rekening te houden met de wisselende partners. Hieromtrent is een toevoeging gedaan in de toelichting bij artikel 3.
- De VTC wijst erop dat het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (GEB) vereist is. Dit ontwerp van decreet heeft echter geen concrete gegevensstroom tot gevolg, maar vormt de juridische basis om eventueel een concrete gegevensstroom op te zetten. Bij het opzetten van een concreet casusoverleg zal er inderdaad moeten worden nagegaan of de opmaak van een GEB vereist is.
- De VTC beveelt aan om de categorie betrokkenen – en meer concreet 'relaties en contacten' – te verduidelijken. Aangezien dit ontwerp van decreet de basis vormt voor verscheidene vormen van casusoverleg, is het echter niet mogelijk om deze te verduidelijken. De relevante relaties en contacten zullen bij een ketenaanpak intrafamiliaal geweld bijvoorbeeld verschillen van de relevante relaties en contacten bij een casusoverleg m.b.t. terrorismebestrijding. Er moet wel gewezen worden op het feit dat de persoonsgegevens enkel mogen worden verwerkt voor zover dit noodzakelijk is om de doelstelling van het betreffende casusoverleg te kunnen verwezenlijken. Hiermee worden de relaties en contacten in grote mate afgebakend.

- De VTC merkt op dat verduidelijkt moet worden welke gegevens als identificatiegegevens zullen worden gebruikt. Dit wordt toegevoegd in artikel 3.
- De VTC adviseert om duidelijk te bepalen dat een categorie van persoonsgegevens enkel mag worden verwerkt als ze in het concrete geval noodzakelijk is. Dit wordt echter reeds uitdrukkelijk vermeld in het eerste lid van artikel 4. Wel is het woord 'betreffende' toegevoegd aan 'casusoverleg' om nog bijkomend te verduidelijken dat het noodzakelijk moet zijn in het kader van een specifiek casusoverleg.
- De VTC is van oordeel dat federale actoren als mogelijke ontvangers kunnen worden aangeduid bij decreet en adviseert om deze wel aan te duiden zodat het voor de betrokkenen duidelijk is wie hun gegevens kunnen verwerken. Dit wordt toegevoegd in een punt 4° in artikel 4, derde lid.
- De VTC vindt het begrijpelijk dat de noodzakelijkheid van het bewaren van de persoonsgegevens zal afhangen van casus tot casus. De VTC adviseert evenwel om toch bijkomend een - eventueel ruime - maximale termijn te bepalen. Deze is toegevoegd in het ontwerp van decreet.
- De VTC geeft in haar besluit aan dat de transparantiemaatregelen moeten worden uitgewerkt, maar bevestigt in haar advies zelf dat dat het ontwerp van decreet de nodige verplichtingen reeds oplegt en dat het positief is dat benadrukt wordt dat 'de globale regeling' duidelijk moet zijn. Verder maakt de VTC geen opmerkingen, dus worden hier geen bijkomende aanpassingen gedaan.

Op **20 januari 2023** werd het voorontwerp van decreet een tweede keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Op basis daarvan werd advies gevraagd aan de Raad van State.

Op **22 februari 2023** verstrekke de Raad van State het advies nr. 72.961/3. In dit advies wordt het volgende opgemerkt:

- De Raad van State is van oordeel dat het personeel toepassingsgebied van het voorontwerp van decreet bestaanbaar is met de bevoegdheidsverdelende regels. Wel stelt ze de vraag of het gaat om organisaties die door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest erkend of gefinancierd worden, of dat het volstaat dat de organisatie op grond van de materiële bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest kan worden geregeld. In dit voorontwerp van decreet wordt de tweede situatie beoogd. Het is aangewezen dat dit decreet ruim kan worden toegepast, opdat organisaties de mogelijkheid hebben om deel te nemen aan casusoverleg en op die manier kunnen bijdragen aan de doelstelling van de multidisciplinaire samenwerking. Met het oog op rechtszekerheid voor zoveel mogelijk organisaties raadt de Raad van State aan om minstens in de memorie van toelichting op te sommen op welke organisaties de regeling van toepassing is, zij het dat die opsomming eindigt met een open omschrijving waarin de organisaties die niet uitdrukkelijk worden vermeld dan kunnen worden ondergebracht. Deze opsomming wordt toegevoegd in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 3.
- De Raad van State merkt op dat bij gebrek aan een regeling voor de organisaties die niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest behoren, voor de regeling van de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het casusoverleg er nog steeds een onvoldoende rechtsgrond zal zijn. Dit is een terechte opmerking. Het is van belang dat de federale overheid nagaat welke organisaties, vallende onder

haar bevoegdheid, zouden kunnen deelnemen aan een casuoverleg en of hiervoor een bijkomende rechtsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens moet worden gecreëerd. In eerste instantie kan daarbij gedacht worden aan het openbaar ministerie en de politiediensten, die een specifiek kader inzake gegevensbescherming kennen. Op die manier zal het niet noodzakelijk zijn om een samenwerkingsakkoord te sluiten tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en de federale overheid.

- De Raad van State verwijst naar het arrest van 16 februari 2023 van het Grondwettelijk Hof (nr. 26/2023) en merkt op dat advies aan de federale Gegevensbeschermingsautoriteit moet worden gevraagd. Bijgevolg werd dit advies aangevraagd.
- De Raad van State merkt op dat in zoverre het de bedoeling zou zijn dat de ontworpen regeling enkel van toepassing is op het bij een met redenen omklede toestemming van de procureur des Konings georganiseerde casuoverleg, of voor zover er geen andere wettelijke regeling voorhanden is, dit in de tekst van het voorontwerp beter tot uiting moet komen. Daarom wordt een nieuw artikel 2 ingevoegd, dat het toepassingsgebied van het decreet specificeert.
- De Raad van State geeft aan dat in artikel 5 (dat artikel 6 wordt) voornamelijk de artikelen 12 tot 14 van de AVG in herinnering worden gebracht. Als het de bedoeling is om, gelet op de bijzonder kwetsbare doelgroep, in een bijkomende transparantieverplichting te voorzien, moet de concrete inhoud daarvan tot uiting worden gebracht in het voorontwerp zelf. Bijgevolg wordt een zin toegevoegd in artikel 5 (dat artikel 6 wordt). Hiermee wordt de transparantieverplichting geconcretiseerd.

Gezien de VTC ten gevolge van het arrest van het Grondwettelijk Hof van 16 februari 2023 (nr. 26/2023) op dit ogenblik niet voldoet aan de procedurele vereisten van de algemene verordening gegevensbescherming, werd eveneens het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit gevraagd. De Gegevensbeschermingsautoriteit heeft op zitting van **17 mei 2023** verwezen naar het advies nr. 65/2023 van 24 maart 2023. Dit advies geeft geen aanleiding tot aanpassing van het ontwerp van decreet. Het voorgelegde ontwerp biedt, met inbegrip van de aanpassingen doorgevoerd naar aanleiding van de adviezen van de VTC en de Raad van State, voldoende waarborgen wat de bescherming van persoonsgegevens van de betrokkenen betreft.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Alle artikelen hebben zowel betrekking op gemeenschapsaangelegenheden als op gewestaangelegenheden, aangezien alle artikelen van toepassing zijn op organisaties die onder de bevoegdheid vallen van de Vlaamse Gemeenschap dan wel het Vlaams Gewest, naargelang de betreffende sector waarin de organisatie zich bevindt.

Het ontwerp van decreet heeft geen betrekking op politiediensten, openbaar ministerie, het directoraat-generaal Penitentiare Inrichtingen (DG EPI) en andere federale diensten, aangezien deze niet onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest vallen. Voor hun deelname aan casuoverleg en de rechtsgrond om persoonsgegevens te mogen verwerken, kan enkel de federale overheid een regeling voorzien. Wel worden zij in het decreet geduid als mogelijke ontvangers van de persoonsgegevens.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Aangezien de organisaties, beoogd in artikel 3, zowel organisaties vallende onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap, als organisaties vallende onder de bevoegdheid van het Vlaams Gewest, kunnen betreffen, heeft dit decreet betrekking op zowel gewest- als gemeenschapsaangelegenheden.

Artikel 2

Dit artikel somt een aantal definities op.

In punt 3° wordt meteen de link gelegd met artikel 458ter Sw., zodat het duidelijk is dat dit decreet enkel in het kader van een casusoverleg op basis van artikel 458ter Sw. een rechtsgrond biedt om persoonsgegevens te verwerken.

Artikel 3

Artikel 3 specificeert het toepassingsgebied van het decreet.

Dit decreet zal enkel van toepassing zijn als een afdoende regelgevend kader ontbreekt. Dit zal het geval zijn indien:

- een casusoverleg georganiseerd wordt bij een met redenen omklede toestemming van de procureur des Konings. In de praktijk betreft dit meestal een protocol dat tussen de deelnemers en de procureur des Konings wordt gesloten.
- een casusoverleg wel een regelgevend kader kent, maar dit kader geen of onvoldoende regeling inzake de verwerking van persoonsgegevens bevat. In dat geval zal dit decreet aansluitend van toepassing zijn op het regelgevend kader m.b.t. het betreffende casusoverleg.

Indien een casusoverleg echter geregeld wordt bij decreet, wet of ordonnantie, en dat regelgevend kader bevat een volledige regeling voor de verwerking van persoonsgegevens, kan dat als een specifieke regeling ten opzichte van de algemene regeling in dit decreet worden beschouwd. De specifieke regeling, en niet dit decreet, zal dan van toepassing zijn. Als voorbeeld kan hier verwezen worden naar de LIVC's R, die geregeld worden met de wet LIVC R en het decreet LIVC R.

Artikel 4

In de eerste paragraaf wordt aangeduid welke organisaties de mogelijkheid hebben om persoonsgegevens te verwerken in het kader van een multidisciplinaire

samenwerking. Het gaat om organisaties die vallen onder de Vlaamse bevoegdheden. Dit is logisch, aangezien de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest geen regels kunnen uitvaardigen voor andere entiteiten, zoals bv. het openbaar ministerie en de politiediensten. Deze omschrijving is ruim, maar noodzakelijk. Elk casusoverleg is verschillend, het is onmogelijk om voor alle soorten casusoverleg in het algemeen te gaan bepalen welke organisaties zullen deelnemen. Voor sommige vormen van casusoverleg zullen enkel welzijns- en zorgactoren deelnemen. Maar bv. in het kader van een ketenaanpak rond jeugddelinquentie zoals KOMPAS+, kan het ook om een onderwijsinstelling gaan. De mogelijke deelnemers aan een casusoverleg zullen wel steeds op voorhand moeten worden vastgelegd.

Bovendien bevat artikel 4, §1 enkele bijkomende voorwaarden om persoonsgegevens te kunnen verwerken:

1. Het moet om een casusoverleg op basis van artikel 458ter Sw. gaan.
2. De finaliteit van de verwerking moet beperkt zijn tot de doelstellingen, vermeld in artikel 458ter Sw. Informatie-uitwisseling kan dus nooit omwille van een andere doelstelling. Indien er niet voldaan is aan deze voorwaarde, zal er sowieso ook geen casusoverleg kunnen plaatsvinden, aangezien dan ook niet voldaan is aan de voorwaarden uit artikel 458ter Sw.
3. Organisaties kunnen enkel deelnemen indien zij een zekere betrokkenheid hebben bij de persoon die wordt besproken op het casusoverleg, of omwille van een bepaalde expertise, waardoor zij een noodzakelijke bijdrage kunnen leveren aan een geïndividualiseerde casusgerichte opvolging. De deelname aan een casusoverleg moet bijgevolg een duidelijk meerwaarde hebben. Het kan niet de bedoeling zijn dat allerhande organisaties mee aan tafel zitten en informatie ontvangen zonder dat zij een bijdrage kunnen leveren aan de doelstelling van het casusoverleg.

Op advies van de Raad van State wordt een niet-limitatief overzicht opgenomen van organisaties die onder het toepassingsgebied van het decreet vallen:

- de justitiehuisen, vermeld in artikel 2, 10°, van het decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand;
- lokale besturen
- het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht, vermeld in artikel 2, 3°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 maart 2022 tot uitvoering van bepalingen over de justitiehuisen van het decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand;
- de centra voor leerlingenbegeleiding, vermeld in het decreet van 27 april 2018 betreffende de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding;
- de door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstellingen van het basisonderwijs, het secundair onderwijs, het

- volwassenenonderwijs en het deeltijds kunstonderwijs, vermeld in artikel 3 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs;
- het Agentschap Justitie en Handhaving, vermeld in artikel 2, eerste lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 september 2021 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap "Agentschap Justitie en Handhaving";
 - de universiteiten en hogescholen, vermeld in artikel I.2, § 1, van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013;
 - de centra voor algemeen welzijnswerk, vermeld in artikel 2, 2°, van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het algemeen welzijnswerk;
 - de ondersteuningscentra jeugdzorg, vermeld in artikel 33 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp;
 - de sociale dienst jeugdrechtbank, vermeld in artikel 56 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp;
 - de centra voor geestelijke gezondheidszorg, vermeld in artikel 2, 1°, van het decreet van 18 mei 1999 betreffende de centra voor geestelijke gezondheidszorg;
 - de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, vermeld in artikel 3, § 1, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding";
 - de werkwinkels, vermeld in artikel 1, 17°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 februari 2008 tot vaststelling van de regels voor de erkenning en financiering door de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding van de gespecialiseerde trajectbepalingsbegeleidingsdienst, de gespecialiseerde arbeidsonderzoeksdiensten en de gespecialiseerde opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsdiensten;
 - sportorganisaties als vermeld in artikel 2, 4°, van het decreet van 20 december 2013 inzake gezond en ethisch sporten;
 - de sociaal-culturele volwassenenorganisaties, vermeld in artikel 2, 2°, van het decreet van 7 juli 2017 houdende de subsidiëring en erkenning van het sociaal-cultureel volwassenenwerk;
 - organisaties die jeugdwerk, vermeld in artikel 2, 8° van het decreet van 20 januari 2012 houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid, verrichten;
 - de sociale huisvestingsmaatschappijen, vermeld in artikel 2, § 1, eerste lid, 20°, van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode;
 - de erkende huurdiensten, vermeld in artikel 2, § 1, eerste lid, 21°, van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode;
 - het agentschap Opgroeien regie, vermeld in artikel 3 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie;
 - het Agentschap Inburgering en Integratie, vermeld in artikel 16 van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en

- inburgeringsbeleid, en de organisaties, vermeld in artikel 25 van het voormelde decreet;
- de inloopteams, vermeld in artikel 1, 3°, van het ministerieel besluit van 6 april 2014 betreffende de regels voor de erkenning en de subsidiëring van inloopteams;
 - de centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning, vermeld in artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 november 2012 inzake erkenning en subsidiëring van de centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning;
 - de vertrouwenscentra kindermishandeling, vermeld in artikel 42 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp;
 - de gemeenschapsinstellingen, vermeld in artikel 2, 4°, van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht;
 - de voorzieningen in de jeugdhulp, vermeld in artikel 1, 15°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 2019 inzake de erkenningsvoorwaarden en de subsidiënormen voor voorzieningen voor jeugdhulp;
 - de centra voor ontwikkelingsstoornissen, vermeld in hoofdstuk II van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juni 1998 tot regeling van de erkenning en de subsidiëring van de centra voor ontwikkelingsstoornissen;
 - de voorzieningen die vergund of erkend worden door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, vermeld in artikel 8, 3°, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;
 - de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, vermeld in artikel 2, § 1, eerste lid, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur;
 - het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, vermeld in artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;
 - de voorzieningen die vergund, erkend of gesubsidieerd worden door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, als vermeld in artikel 8, 2°, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;
 - diensten en voorzieningen uit de geestelijke gezondheidszorg;
 - diensten en voorzieningen uit de medische sector;
 - andere organisaties die omwille van een bepaalde expertise of omwille van hun kennis van het cliëntsysteem, geacht worden een noodzakelijke bijdrage te kunnen leveren aan een geïndividualiseerde casusgerichte opvolging.

De tweede paragraaf bevat de rechtmatigheidsgronden uit de AVG op basis waarvan de organisaties de persoonsgegevens kunnen verwerken, met name:

- Artikel 6, eerste lid, e) van de AVG: de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;
- Artikel 9, eerste lid, g) van de AVG: de verwerking is noodzakelijk om redenen van zwaarwegend algemeen belang;
- Artikel 10 van de AVG: persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten of daarmee verband houdende veiligheidsmaatregelen mogen op grond van artikel 6, lid 1, alleen worden verwerkt onder toezicht van de overheid of indien de verwerking is toegestaan bij Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepalingen die passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen bieden.

De doelstellingen van casusoverleg, met name de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van personen, en het voorkomen van terroristische misdrijven en misdrijven in het raam van een criminele organisatie, geven duidelijk aan dat het hier om een taak van algemeen belang, en zelfs zwaarwegend algemeen belang, gaat. Het inschakelen van casusoverleg gebeurt slechts in complexe dossiers, vaak op basis van een voorafgaande risicoscreening, waarin de minder ingrijpende opties geen of onvoldoende uitweg bieden, en het daarom noodzakelijk is om met de partners intensiever informatie te delen.

De derde paragraaf bepaalt ten slotte dat elke organisatie individueel als verwerkingsverantwoordelijke optreedt. Elke organisatie is zelf verantwoordelijk voor de persoonsgegevens die zij delen op een casusoverleg. Als gevolg van deze regeling is elke organisatie individueel verantwoordelijk voor het treffen van de passende beveiligingsmaatregelen. Aangezien de mogelijk te verwerken persoonsgegevens mogelijks delicate gegevens betreffen, is een bijzondere aandacht inzake informatieveiligheid vereist. Daarbij is artikel 32 van de algemene verordening gegevensbescherming van belang. Indien er beslist wordt om een gezamenlijke dossieromgeving te creëren, zal er bijzondere aandacht geschonken moeten worden aan de verwerkingsverantwoordelijkheid. De regeling hieromtrent zal een weerslag moeten krijgen in de afspraken hierrond.

Artikel 5

Artikel 5 bevat een aantal concrete modaliteiten van de verwerking van persoonsgegevens in het kader van een casusoverleg.

Het eerste lid somt de persoonsgegevens op die kunnen worden verwerkt in het kader van een casusoverleg.

Het tweede lid geeft aan van wie de vermelde persoonsgegevens kunnen worden verwerkt. Vooreerst zijn dit uiteraard de personen die het voorwerp van bespreking op een casusoverleg uitmaken. Hierbij moet worden benadrukt dat enkel personen

kunnen worden besproken die binnen de doelstelling van het specifieke casusoverleg vallen. De doelgroep van dergelijk overleg is beperkt, men kan dus niet zomaar elke willekeurige persoon gaan bespreken. Daarnaast kunnen dit ook de relaties en contacten van deze personen zijn. De sociale context van een betrokkene kan een belangrijk onderdeel uitmaken van de bespreking en opvolging van de betrokkene. In die zin is het noodzakelijk dat ook de relaties en contacten van de betrokkene kunnen worden besproken. Hierbij moet worden benadrukt dat het niet deze relaties en contacten zijn die het hoofdvoorwerp van bespreking uitmaken. De verwerking van hun persoonsgegevens kan enkel voor zover dit noodzakelijk is voor de doelstelling van het casusoverleg.

Het derde lid geeft aan op welke wijzen de persoonsgegevens kunnen worden verwerkt:

1. Vooreerst betreft dit de informatie-uitwisseling op het casusoverleg. Dit betreft zowel het delen als het ontvangen van informatie.
2. Daarnaast wordt ook de mogelijkheid voorzien tot het opzetten van een gezamenlijke dossieromgeving. Indien dit effectief opgezet wordt, is het mogelijk dat de gedeelde persoonsgegevens daarin worden opgenomen. Er wordt daarbij verwezen naar het vierde lid, aangezien daar een aantal voorwaarden inzake beveiliging worden opgesomd, waaraan voldoen moet zijn om te kunnen werken met dergelijke gezamenlijke dossieromgeving.
3. Ook wordt voorzien dat persoonsgegevens kunnen worden gedeeld met de organisator van het casusoverleg, met het oog op de aanmelding van een casus. Dit betreft een noodzakelijke verwerking om een casusoverleg praktisch mogelijk te maken.
4. Tot slot wordt bepaald dat ook federale actoren, zoals politiediensten, het openbaar ministerie en DG EPI de betreffende persoonsgegevens kunnen ontvangen. Zij zijn immers vaak een deelnemer bij een casusoverleg. Zo is het voor de betrokkenen duidelijk dat hun persoonsgegevens ook bij hen kunnen terechtkomen. Voor een verdere uitwerking van een regeling inzake gegevensbescherming in hoofde van deze actoren is de federale overheid bevoegd. Dit kan de Vlaamse Gemeenschap niet regelen. Daarnaast moet het laatste lid van artikel 458ter Sw. nog eens worden benadrukt: "De geheimen die tijdens dit overleg worden meegedeeld, kunnen slechts aanleiding geven tot de strafrechtelijke vervolging van de misdrijven waarvoor het overleg werd georganiseerd.". Het openbaar ministerie kan de informatie uit het overleg dus niet aanwenden voor de vervolging van andere misdrijven.

Het vierde lid verwijst naar de beveiligingsmaatregelen die moeten worden getroffen met betrekking tot de gezamenlijke dossieromgeving. Hierbij moet onder

meer rekening worden gehouden met de geheimhoudingsplicht die voortvloeit uit artikel 458ter Sw. Het opzetten van een dossieromgeving zal enkel mogelijk zijn indien die geheimhoudingsplicht kan worden nageleefd.

De VTC verwijst in dit kader naar een aantal voorbeeldmaatregelen uit artikel 32 AVG:

- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
- het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
- het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
- een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.

De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer en een logging van de toegangen zodat de DPO en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom. Verder verwijst de VTC nog naar haar aanbeveling ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen die bij elke verwerking in acht zouden moeten worden genomen en naar haar advies en aanbevelingen omtrent het gebruik van cloudtoepassingen.

Het vijfde lid bepaalt dat de persoonsgegevens niet langer dan noodzakelijk mogen worden bewaard. Indien er met een dossieromgeving gewerkt wordt, zal er op voorhand een bewaartermijn moeten worden vastgelegd. Deze zal dan een plaats krijgen in een af te sluiten protocol. Gezien de verschillende vormen van casusoverleg is het niet mogelijk om één vaste bewaartermijn op algemene wijze vast te leggen. Indien er bijvoorbeeld geen gezamenlijke dossieromgeving is, dan zullen de persoonsgegevens in de dossiers van de verschillende deelnemers worden geregistreerd, en zal bijgevolg hun eigen bewaartermijn van toepassing zijn. Veiligheidshalve wordt op advies van de VTC toch een – erg ruime – maximale bewaartermijn bepaald. Het is echter niet de bedoeling om in te gaan tegen regelgeving van toepassing op bepaalde deelnemers. Het principe blijft dat de bewaartermijn van de deelnemers zelf van toepassing is.

Artikel 6

Artikel 6 verplicht de organisaties om passende maatregelen met het oog op transparantie ten aanzien van de betrokkenen te nemen, zoals ook artikel 12 AVG vermeldt. Concreet zal dit er minstens in bestaan dat de organisaties in hun privacyverklaring opnemen dat zij kunnen deelnemen aan dergelijk casusoverleg en dat zij bijgevolg gehouden zijn tot een geheimhoudingsplicht met betrekking tot de informatie die daarop wordt uitgewisseld.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS

Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke
Kansen,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR